
MEMÒRIA DE RESPONSABILITAT SOCIAL

Universitat de Barcelona

2017—
2018

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Índex

Presentació del rector	5
Presentació del president del Consell Social	6
Abreviacions	7
La Universitat de Barcelona	
Perfil	10
Serveis prestats, àmbits de coneixement i tipologia d'alumnat	11
Mida de la UB	13
Canvis significatius	15
Estratègia	16
Precaució, impactes, oportunitats i riscos	17
Estructures i estratègia en responsabilitat social	19
Governança, ètica i integritat	21
Valors i mecanismes d'assessorament	22
Estructura de govern i responsabilitat en l'àmbit executiu sobre temes econòmics, ambientals i socials	24
Composició dels òrgans de govern	26
Participació dels grups d'interès	29
Llista de grups d'interès i procés per determinar-los	30
Participació dels grups d'interès en la Universitat	31
Participació dels grups d'interès en l'elaboració d'aquesta memòria	32
Enfocament de gestió	33
Pla estratègic i Pla de govern de la UB	34
Avaluació del Pla estratègic i del Pla de govern	36
Societat	
Responsabilitat amb els treballadors	38
Perfil dels treballadors	39
Incorporacions, rotacions, jubilacions i baixes voluntàries	46
Condicions laborals i eines de gestió laboral	51
Retribucions	60
Formació	62
Salut i seguretat laboral	72
Foment del comportament i els hàbits saludables	78
Diversitat	82

Docència, recerca i responsabilitat amb l'alumnat	86
Informació sobre la docència	87
Informació sobre la recerca	90
Divulgació científica i impacte en els mitjans de comunicació i les xarxes socials	102
Situació en el context universitari	106
Responsabilitat social en l'activitat docent i investigadora	108
Internacionalització	109
Llengües	117
Avaluació del professorat, les assignatures, els serveis, les activitats i les instal·lacions	119
Preu dels estudis, beques i ajuts	121
Alumnat amb necessitats educatives específiques	123
Igualtat	129
Sindicatura de Greuges de la UB	132
 Creació de valor per a la societat a través de la responsabilitat amb l'entorn	135
Impacte de la Universitat en l'entorn proper	136
La Universitat com a espai generador d'opinió i debat	139
Difusió de la responsabilitat social	140
Solidaritat	141
Cultura	147
Voluntariat	151
Antics alumnes	153
Universitat de l'Experiència	157
Proveïdors	160
Projectes d'aprenentatge servei	162
 Medi ambient	
Introducció a l'apartat mediambiental	174
El Pla de sostenibilitat	175
La memòria de seguiment del Pla de sostenibilitat	176
 Economia	
Entitats que figuren en els estats financers consolidats	178
Fluxos monetaris i impactes econòmics directes	179
Impactes econòmics indirectes	182
 Continguts de la Memòria de responsabilitat social 2017-2018	
Estructura de l'Adaptació dels estàndards GRI per a l'elaboració d'informes de sostenibilitat en universitats	184
Definició dels continguts	187
Característiques	189
Índex de l'Adaptació dels estàndards de la GRI per a la Memòria de responsabilitat social 2017-2018	190

Presentació del rector

Un any més, la Universitat de Barcelona presenta la seva *Memòria de responsabilitat social*, document que recull les principals accions dutes a terme al llarg del curs acadèmic, en aquest cas 2017-2018, pel que fa al compromís ètic i la responsabilitat social.

En les pàgines següents trobareu, doncs, informació exhaustiva i les dades més rellevants dels àmbits de l'ètica en la gestió, la responsabilitat envers l'alumnat i els treballadors, l'impacte en la societat i en l'economia, o el compromís amb la millora del medi ambient, entre d'altres. I és que la Universitat de Barcelona és una institució de referència a escala nacional i internacional no només per la qualitat de la seva docència i la seva recerca —reconeguda amb molt bones posicions en diversos rànquings internacionals—, sinó també per la seva ferma voluntat d'incidir positivament en el seu entorn mitjançant les activitats que duu a terme.

Cal tenir present que la Universitat, com a institució pública, té el deure de retornar a la societat tot el que la societat li aporta. Aquesta memòria, que podem considerar de retiment de comptes, reflecteix aquest compromís —i els seus resultats— amb la màxima transparència possible. A més, mostra a la societat els valors d'excel·lència i d'equitat amb què la Universitat assumeix els reptes que se li plantegen.

Per acabar, vull destacar que les dades aquí contingudes són el resultat de l'esforç i el rigor constants de les persones que integren els diversos col·lectius que conformen la comunitat universitària, és a dir, el personal docent i investigador, el personal d'administració i serveis, i l'alumnat.

Us convido a llegir la *Memòria de responsabilitat social*, que us acostarà als múltiples vessants de la Universitat de Barcelona.

JOAN ELIAS

Presentació del president del Consell Social

Un curs més, la Universitat de Barcelona presenta la seva *Memòria de responsabilitat social*. Enguany se n'ha revisat a fons l'estructura, ja que els estàndards establerts per la Global Reporting Initiative —adreçats a organitzacions de naturalesa i finalitats molt diverses— s'han adaptat al funcionament universitari.

La *Memòria de responsabilitat social* aporta una visió integrada del conjunt d'activitats que desenvolupa la Universitat i fa èmfasi en el seu impacte i valor socials. És, doncs, un recull d'informació imprescindible per poder marcar objectius de millora per als propers cursos i, alhora, una eina per rendir comptes dels recursos que la societat posa a disposició de la Universitat.

Des del Consell Social volem posar l'èmfasi en la dimensió social de la UB més enllà de les activitats que li són pròpies (docència i recerca): cal fer evidents els seus múltiples impactes directes en la societat, la cultura i l'economia del país. Per tant, la Universitat s'ha d'implicar i contribuir de forma responsable al desenvolupament social, cultural i ambiental de la societat. En aquest sentit, la memòria exposa com a objectius de futur recollir els impactes de la UB vinculats a cadascun dels Objectius de Desenvolupament Sostenible —de millora de les condicions de vida tant a escala local com global— i elaborar un pla de desenvolupament sostenible.

I és que la Universitat ha de respondre als reptes que planteja la transformació global i contribuir al desenvolupament de l'Agenda 2030, la qual, universal i ambiciosa, requereix el compromís de les universitats, peces clau en el desenvolupament de les nacions. El paper de la Universitat de Barcelona, doncs, ha de ser necessàriament actiu. Ha de desencadenar el canvi. Ha d'estar en el centre del debat. La UB ha d'actuar, ha de col·laborar eficaçment amb els diferents actors, governs, organismes públics, centres de recerca, empreses i ONG, per fer possibles i realitzables els objectius de la nova agenda global de les Nacions Unides.

El curs vinent valorarem si ens n'hem sortit.

Com cada curs, des del Consell Social agraïm a tota la comunitat universitària la feina duta a terme i oferim el nostre suport per al desenvolupament d'una docència i una recerca socialment responsables.

Abreviacions

Per facilitar la lectura de la memòria al lector no expert en la matèria, hem reduït el nombre d'abreviacions respecte d'anys anteriors. Únicament abreviem paraules força reiterades o que considerem que faciliten la lectura (perquè apareixen en una taula, perquè es coneixen més per l'abreviació que pel nom complet, etc.).

ACUP	Associació Catalana d'Universitats Públiques
AECID	Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament
ApS	aprenentatge servei
BIE	Barcelona Institut d'Emprenedoria de la Universitat de Barcelona
BKC	Barcelona Knowledge Campus
BRD	beca de formació en recerca i docència
CAP	centre d'atenció primària
CCiTUB	Centres Científics i Tecnològics de la Universitat de Barcelona
CEPYME	Confederació Espanyola de la Petita i Mitjana Empresa
CRAI	Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació de la Universitat de Barcelona
CRUE	Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles
EUB	Estatut de la Universitat de Barcelona
ETC	equivalent a temps complet
FBG	Fundació Bosch i Gimpera
GRI	Global Reporting Initiative (institució creadora de la primera guia per elaborar memòries de sostenibilitat)
HUBc	campus de la salut de la Universitat de Barcelona

IDP-ICE ¹	Institut de Desenvolupament Professional de la Universitat de Barcelona
IL3	Institut de Formació Contínua de la Universitat de Barcelona
IPSFL	institució privada sense finalitat de lucre
LERU	Lliga Europea d'Universitats de Recerca
OCI	Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social Corporativa de la Universitat de Barcelona
ODS	Objectius de Desenvolupament Sostenible
OMPI	Oficina de Mobilitat i Programes Internacionals de la Universitat de Barcelona
ONG	organització no governamental
ONCE	Organització Nacional de Cecs Espanyols
OSSMA	Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient de la Universitat de Barcelona
PAS	personal d'administració i serveis
PDI	personal docent i investigador
PIME	petita i mitjana empresa
R+D	recerca i desenvolupament
RRI	recerca i innovació responsables
RS	responsabilitat social
RSU	responsabilitat social universitària
SAE	Servei d'Atenció a l'Estudiant de la Universitat de Barcelona
TFG	treball final de grau
TFM	treball final de màster
TIC	tecnologies de la informació i la comunicació
UAB	Universitat Autònoma de Barcelona
UB	Universitat de Barcelona
UPF	Universitat Pompeu Fabra
URV	Universitat Rovira i Virgili

1. Abans anomenada simplement ICE (Institut de Ciències de l'Educació).

LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Perfil

Serveis prestats, àmbits de coneixement i tipologia d'alumnat

SERVEIS PRESTATS

La docència, la recerca i la transferència de coneixement són les funcions més importants que històricament han desenvolupat tant la UB com la resta d'universitats públiques arreu del món. A la UB, però, amb l'actual equip de govern l'excel·lència s'ha convertit en un objectiu primordial més. Durant el curs 2017-2018, diversos reconeixements han evidenciat aquesta aposta:

- El CRAI ha rebut el Segell d'Excel·lència Europea EFQM 500+, el segell més important dels que es concedeixen. L'atorguen el Club Excelencia en Gestión, entitat representant de la Fundació Europea per a la Gestió de la Qualitat, i Bureau Veritas, una organització dedicada als serveis de certificació líder a escala mundial.
- La col·lecció de Bioètica de Publicacions i Edicions de la UB ha obtingut el Segell de Qualitat en Edició Acadèmica que atorguen l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació i la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia.
- La col·lecció Periodisme Actiu de Publicacions i Edicions de la UB ha rebut el premi de la Unió d'Editorials Universitàries Espanyoles a la millor col·lecció.

Alhora, les universitats han de pensar cada vegada més en el benestar de la comunitat universitària i del conjunt de la societat. Han d'entendre el seu entorn social, emprendre accions i oferir serveis per adaptar-se a les necessitats canviants de la societat de què formen part. Aquesta memòria descriu les funcions que assumeix la Universitat més enllà de les més tradicionals i fa un èmfasi especial en el seu impacte social.

ÀMBITS DE CONEIXEMENT

Amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats i demandes dels estudiants i de la societat en general, l'oferta formativa i les activitats de recerca de la UB abracen els principals àmbits de coneixement:

- arts i humanitats
- ciències de l'educació
- ciències de la salut
- ciències socials i jurídiques
- ciències experimentals i enginyeries

TIPOLOGIA D'ALUMNAT

Com que la UB és una universitat pública catalana, primordialment es dirigeix als joves de Catalunya i de la resta de l'Estat espanyol que, independentment del seu estatus socioeconòmic, volen cursar estudis universitaris.

Les dades següents reflecteixen la mida de la UB com a organització.

MIDA DE LA UB*	
PDI	6.314 (2.985 dones i 3.329 homes)
PAS	2.292 (1.470 dones i 822 homes)
Total de treballadors	8.606 (4.455 dones i 4.151 homes)
Estudiants de grau	46.864 (42.377 en centres propis i 4.487 en centres adscrits)
Estudiants de màster universitari	7.355 (5.662 en centres propis i 1.693 en centres adscrits).
Estudiants de màster o postgrau propis	10.583 (6.732 en centres propis, 2.956 a l'IL3, 280 a l'IDP-ICE i 615 en centres adscrits)
Investigadors en formació	4.715
Total d'estudiants**	80.702
Estudiants que s'han graduat	7.705 (7.035 en centres propis i 670 en centres adscrits)
Estudiants que han obtingut un màster universitari	3.918 (3.273 en centres propis i 645 en centres adscrits)
Estudiants que han obtingut un màster propi	-
Tesis doctorals llegides	461
Ingressos***	401.598.691,41
Despeses***	405.554.412,22
Graus	74**** (63 en centres propis i 11 en centres adscrits). Hi ha també 10 itineraris d'estudis simultanis.
Màsters universitaris	153 (145 en centres propis i 8 en centres adscrits)
Cursos de postgrau	918

MIDA DE LA UB*	
Programes de doctorat	48
Superfície construïda	662.774 m ²
Campus	6
Centres adscrits	9

* Les dades referides a aspectes acadèmics són del curs 2017-2018; les dades de recerca són del 2017 (correspondria donar les del 2018, però de recerca sempre es donen dades de l'any anterior a la resta d'unitats, ja que quan s'elabora aquesta memòria encara no es disposa de dades prou actualitzades), i les dades econòmiques i de personal són de 31 de desembre del 2018 (les dades econòmiques són provisionals).

** S'han exclòs els estudiants de postgrau i formació continuada gestionats per la UB i l'IL3.

*** Són dades provisionals a 31 de març de 2019.

**** S'ha comptabilitzat també el títol propi d'Investigació Privada, malgrat que no és un grau.

Font: elaboració de l'OCI a partir de dades de Recursos Humans, Finances i la [Memòria UB 2017-2018](#).

Canvis significatius

L'any 2018, la Universitat ha experimentat canvis en àmbits diversos, com ara a les instal·lacions, d'ubicació o en l'equip de govern.

Pel que fa a les instal·lacions i la ubicació:

- S'ha inaugurat l'edifici d'ampliació de la Facultat de Dret.
- S'ha completat l'adequació d'una part de la Facultat de Medicina, pendent des de finals dels anys noranta.

Pel que fa a l'equip de govern, s'han produït els canvis següents:

- El Dr. Josep Oriol Escardíbul Ferrà ha deixat el càrrec de vicerector d'Economia per assumir el de gerent.
- La Dra. Mercè Pallàs Lliberia ha deixat el càrrec de vicerectora de Personal Docent i Investigador, que ha assumit el Dr. Josep Batista Trobalón.
- El Dr. Rafael Martínez Martínez ha deixat el càrrec de vicerector d'Organització i Personal d'Administració i Serveis.
- El Dr. Ernest Pons Fanals ha deixat el càrrec de cap del Gabinet del Rectorat, que ha assumit el Sr. Pedro Vázquez Pinilla, i ha assumit el càrrec de vicerector de Coordinació i Comunicació.
- El Dr. Albert Cirera Hernández ha assumit el càrrec de vicerector d'Emprenedoria, Transferència i Innovació.

No hi ha hagut canvis significatius ni en l'estructura financera (dades provisionals) ni en l'estructura laboral (dades definitives).

Objectiu per a l'any 2019

- Continuar adequant les parts de la Facultat de Medicina que estan fora de servei.

Estratègia